

Malmö kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Rörsjöskolan
belägen i Malmö kommun

Uppföljning av tillsyn i Rörsjöskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Malmö kommun under höstterminen 2020. Skolinspektionen fattade den 24 februari 2021 beslut efter tillsyn för Rörsjöskolan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Malmö kommun inkom med den 18 oktober 2021 samt de digitala intervjuer som genomfördes den 1-2 december 2021.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen avhjälppt påtalade brister. Skolinspektionen avslutar därmed tillsynen.

Avhjälppta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Malmö kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- I utbildningen tas hänsyn till elevers olika behov. (1 kap. 4 § och 3 kap. 2 § skollagen; 3 kap. 12 d och f §§ skollagen; 9 kap. 4 a § skolförordningen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper)

Motivering

Skolinspektionen bedömde i beslut den 25 februari 2021 att det fanns brister i skolenhetens arbete med att anpassa undervisningen till nyanlända elevers behov. Tillsynen visade att nyanlända elevers kunskaper inte alltid beaktades vid planering och genomförande av undervisningen samt att nyanlända elever inte alltid ges studiehandledning på modersmålet i den omfattning de behöver.

Av redovisningen framgår i huvudsak följande: Skolan har tagit fram en handlingsplan gällande mottagning av nyanlända elever. Handlingsplanen finns på skolans intranät och den har kommunicerats till arbetslagen via de biträdande rektorerna. Rektorn har utsett en samordnande SVA-lärare som har avstämningar med rektorn två gånger per termin. Den samordnande SVA-läraren har även fått i uppdrag av rektorn att säkerställa att skolans

handlingsplan gällande mottagning av nyanlända elever följs. Rektorn kommer att följa upp skolans handlingsplan gällande mottagning av nyanlända elever genom en enkät till undervisande lärare i januari 2022 och vid läsårets slut samt genom dialog med skolans SVA-lärare vid samma tidpunkter.

Av intervjuerna framgår i huvudsak följande: Intervjuade lärare uppger att kartläggningarna av nyanlända elever används vid planeringen av undervisningen, dock lyfter lärarna att kartläggningarna ibland kan bli sena och att de kommer efter att eleverna har börjat på skolan. Lärarna berättar att de när det kommer nyanlända elever till deras klasser tillsammans med den samordnande SVA-läraren går igenom kartläggningen och planerar undervisningen. Vidare uppger intervjuade lärare att de numera har ett bra samarbete med skolans studiehandledare och att de utbyter information via en planeringsmall som finns i ett digitalt system. Intervjuade lärare i årskurs F-3 svarar att nyanlända elever får den studiehandledning som de behöver eftersom de lyckas kombinera elever som har samma språk i samma grupper, på så sätt så kan de kringgå det system som de upplever att huvudmannen tillämpar som innebär att nyanlända elever i behov av studiehandledning får en timme per vecka. Lärare i årskurs 4-6 berättar att de anser att eleverna får den studiehandledning de behöver men att de hade önskat mer än en timme per elev och vecka. Representanter för elevhälsan uppger precis som lärarna att kartläggningarna kommer senare än eleverna, ibland två månader efter att eleverna har börjat på skolan och att de har fått information om att det beror på att kartläggningsenheten har varit underbemannad. Gällande nyanlända elever och studiehandledning på modersmål så berättar representanter för elevhälsan att deras uppfattning också är att varje elev med behov genererar 40-60 minuter och att de anser att elever hade kunnat komma längre i sin kunskapsutveckling om de hade haft mer studiehandledning. Rektorn bekräftar att det finns ett glapp mellan när eleverna kommer och innan skolan får kartläggningen, men rektorn lyfter att skolan har en förberedelsegrupp i årskurs 4-6 som tar emot eleverna och sätter igång att arbeta med dem direkt, sedan så justeras undervisningen enligt rektorn när kartläggningsmaterialet kommer till skolan. Gällande studiehandledning på modersmål till nyanlända elever så uppger rektorn att det inte saknas studiehandledning i något språk, men att lärare ibland signalerar att det finns mer behov av studiehandledning. Rektorn uppger dock att skolan arbetar med olika lösningar och att det finns utvecklingspotential på skolan när det exempelvis gäller att arbeta språkutvecklande. Angående det som framkommer i intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan om att nyanlända elever i behov av studiehandledning får 1 timme per vecka så svarar rektorn att det kanske upplevs så men att det inte är så. Rektorn uppger att hon kan föra en dialog med modersmålsenheten och få mer studiehandledning till nyanlända elever

om det finns behov av det. Representant för huvudmannen bekräftar att det har varit förseningar gällande kartläggningsmaterialet och att det beror på att det har varit personalbrist på kartläggningsenheten. Vidare så uppger representanten att det har genomförts personalförstärkningar på kartläggningsenheten och att det numera ska gå fortare att kartlägga nyanlända elever, samtidigt så säger representanten för huvudmannen att han är av uppfattningen att det finns kunnig personal på skolan och att de klarar av att ta emot eleverna även utan kartläggningarna. Gällande uppgifterna om att nyanlända elever får 1 timme studiehundledning per vecka så svarar representanten för huvudmannen att det finns en viss form av schablon för att organisera arbetet på huvudmannanivå. Samtidigt så uppger representanten att elever som behöver mer studiehundledning kan få mer än 1 timme per vecka och att det finns en uttalad uppmaning om att föra en aktiv dialog mellan rektorerna och modersmålsenheten.

Mot bakgrund av de uppgifter som redovisats ovan bedömer Skolinspektionen att bristen avseende att anpassa undervisningen till nyanlända elevers behov får anses vara avhjälpt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Malmö kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. (3 kap. 5 § skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 7-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen).

Motivering

Skolinspektionen bedömde i beslut den 25 februari 2021 att det fanns brister i skolenhetens arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Tillsynen visade att inte alla elever fick extra anpassningar utifrån deras behov, utredningar gällande särskilt stöd genomfördes inte skyndsamt, behov av särskilt stöd gavs inte på det sätt och i den omfattning som utredningar visade att elever behövde samt att åtgärdsprogram avslutades utan att det fattades något nytt beslut om åtgärdsprogram, trots att elevernas behov av särskilt stöd kvarstod.

Av redovisningen framgår i huvudsak följande: Rektorn har sett över organisationen på skolan så att det ska finnas förutsättningar för alla lärare att ge elever stöd i form av extra anpassningar och särskilt stöd. Skolan har utökat och har nu fyra specialpedagoger som arbetar specialpedagogiskt med varsitt ansvarsområde gentemot F-1, 2-3, 4-5 och årskurs 6 samt grundsärskolan. Specialpedagogerna genomför var 3:e vecka individuella dialogsamtal med de undervisande lärarna där de diskuterar extra anpassningar och särskilt stöd. En av de fyra specialpedagogerna har också fått ett samordnande ansvar och har avstämning med rektorn en gång per vecka. Rektorn har tillsammans med specialpedagogerna tagit fram en handlingsplan för arbetet med ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd på skolan. Vidare har rektorn låtit specialpedagogerna genomföra en utbildningsinsats gällande extra anpassningar och särskilt stöd för all undervisande personal. Rektorn anger även att skolan planerar för ytterligare fortbildningsinsatser när Skolverkets reviderade allmänna råd om extra anpassningar och särskilt stöd släpps vid årsskiftet 2021/2022.

Av intervjuerna framgår i huvudsak följande avseende extra anpassningar: Intervjuade lärare uppger att de har möjlighet att ge eleverna de extra anpassningar som de behöver. Lärarna säger att de numera kan köpa in det material som de behöver till eleverna samt att de får utbildning och stöttning av specialpedagogerna i hur de kan arbeta med extra anpassningar. Intervjuade representanter för elevhälsan uppger att de anser att lärarna ger eleverna de extra anpassningar som de behöver samt att elevhälsans specialpedagoger träffar lärarna var 3:e vecka och utvärderar arbetet med extra anpassningar. Rektorn säger att eleverna ännu inte fullt ut får de extra anpassningar som de har behov av, men uppger samtidigt att skolan har kommit långt i arbetet med extra anpassningar jämfört med hur det var i augusti 2021 och att det numera finns ett bra samarbete mellan undervisande lärare och specialpedagogerna. Enligt rektorn så kommer fortbildningsinsatserna på området att intensifieras under våren 2022 när de reviderade allmänna råden finns tillgängliga.

Av intervjuerna framgår i huvudsak följande avseende skyndsamt utredning av särskilt stöd: Intervjuade lärare uppger att elevers behov av särskilt stöd

numera utreds skyndsamt. Anledningen till att det numera sker skyndsamt är enligt lärarna att antalet specialpedagoger har utökats samt att de dialogsamtal som de genomför med specialpedagogerna var 3:e vecka leder till att det finns en god förståelse och utredningar kan därmed starta skyndsamt. Intervjuade representanter för elevhälsan uppger att de, trots att de utreder många elever då detta är ett prioriterat område, kan utreda elevers behov av särskilt stöd skyndsamt. Rektorn uppger att utredningar gällande särskilt stöd sker skyndsamt och att specialpedagogerna i nuläget lägger mycket tid på att utreda.

Av intervjuerna framgår i huvudsak följande avseende att ge elever det särskilda stöd som en utredning har visat att de behöver: Intervjuade lärare uppger att eleverna får det särskilda stöd som utredningen visar att de behöver. Lärarna berättar att det särskilda stöd som ges vanligtvis handlar om intensivträning och en egen resurs till vissa elever. I de fall elever ges en egen resurs så handleds resursen av klassläraren och specialpedagog genom möten varje vecka. Intervjuade representanter för elevhälsan uppger att eleverna ges det särskilda stöd som en utredning har visat att de behöver och att stödet i många fall ges av de speciallärare som finns på skolan. Stödet som ges av speciallärarna genomförs i mindre grupper eller individuellt samt i nära samarbete med de undervisande lärarna. Rektorn uppger att det finns förutsättningar att ge eleverna det särskilda stöd som utredningar har visat att de behöver. Det särskilda stödet ges i huvudsak enligt rektorn av de speciallärare som finns på skolan samt att det från början finns en bemanning i arbetslagen som ger möjlighet att genomföra och prioritera vissa insatser.

Av intervjuerna framgår i huvudsak följande avseende att följa upp och utvärdera särskilt stöd: Intervjuade lärare uppger att det insatta särskilda stödet följs upp och utvärderas, vanligtvis med ett intervall på sex till åtta veckor. Lärarna berättar att de upplever att rutinen på skolan är att åtgärdsprogram ska avslutas vid läsårets slut och att detta är ett direktiv från huvudmannen. Intervjuade representanter för elevhälsan uppger också att åtgärdsprogrammen utvärderas vilket bekräftas av rektorn som säger att specialpedagogerna är navet i detta arbete. Vad gäller om åtgärdsprogram avslutas i samband med läsårets slut svarar rektorn att det är nytt för henne men att det stämmer att uppfattningen finns på skolan, men att de inte kommer att göra så framöver.

Representant för huvudmannen uppger att det numera är mycket bättre struktur i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd på Rörskolan. Anledningen till detta uppges enligt representanten för huvudmannen vara att kompetensutveckling har genomförts, att rektorn har rekryterat skickliga specialpedagoger och att förvaltningen har stöttat upp gällande

dokumentationen. Angående uppgifter om att åtgärdsprogram ska avslutas efter varje läsår så svarar representanten för huvudmannen att det inte finns något sådant direktiv från huvudmannen.

Mot bakgrund av de uppgifter som redovisats ovan bedömer Skolinspektionen att bristerna avseende extra anpassningar och särskilt stöd får anses vara avhjälpna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Malmö kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Motivering

Skolinspektionen bedömde i beslut den 25 februari 2021 att det fanns brister i skolenhetens arbete med trygghet och studiero samt åtgärder mot kränkande behandling. Tillsynen visade att alla elever inte tillförsäkrades en skolmiljö som präglades av trygghet och studiero samt att personal på skolan inte alltid anmälde till rektor när de fick kännedom om att en elev har blivit utsatt för kränkande behandling.

Av redovisningen framgår i huvudsak följande: Skolledningen har arbetat fram "Rörsjömodellen" i syfte att skapa en skola där trygghet och studiero leder till en god inlärningssituation. Modellen innehåller gemensamma rutiner och strukturer som ska bidra till en ökad samsyn samt vara ett stöd för all personal i arbetet med att skapa trygghet och studiero. Tryggheten och studieron kommer att följas upp genom trygghetsvandringar, trivselenkäter och elevhearings. Trygghetsvandringarna och trivselenkäterna kommer att sammanställas och diskuteras i klasserna. Rektor har beslutat om ordningsregler efter att de hade diskuterats på elevråden och rektor har gått igenom rutinen "rutin när elev stör ordningen" med personalen. Denna rutin har lyfts på skolans föräldramöten och den har mailats hem till alla vårdnadshavare. Skolledningen har haft genomgångar för all personal om skolans rutiner för hur anmälan och utredning ska genomföras när personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Rektorn har gett skolans trygghetsteam i uppdrag att under våren 2022 utvärdera skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och dess åtgärder, detta kommer att ske genom en enkät till samtlig personal och efterföljande diskussioner i arbetslagen.

Av intervjuerna framgår i huvudsak följande avseende trygghet: Intervjuade elever, lärare, representanter för elevhälsan, rektorn samt huvudmannen uppger alla att eleverna idag har en skolmiljö som präglas av trygghet. Intervjuade elever svarar att de har genomfört trygghetsvandringar och fått svara på trivselenkäter. Eleverna kan i intervjuerna ge exempel på platser som ibland kan upplevas som otrygga, exempelvis fotbollsplanen. Intervjuade lärare uppger att de via trygghetsvandringarna har identifierat platser där det är extra viktigt att vuxna befinner sig under rasterna och att skolan utifrån den nämnda problematiken vid fotbollsplanen har tagit fram ett schema som tydligt anger vilka dagar olika årskurser/klasser får vara vid fotbollsplanen. Intervjuade representanter för elevhälsan uppger att skolan i nuläget arbetar med att utforma rastaktiviteter i syfte att skapa meningsfulla raster. Rektorn uppger att den allmänna tryggheten är god och att skolan har arbetat mycket med att göra eleverna delaktiga i detta arbete via trygghetsrådet, trygghetsvandringar och enkäter. Enligt rektorn har eleverna förmedlat att de behöver domare på fotbollsplanen och rektorn säger att hennes uppfattning är att det är lättare att genomföra åtgärder när det är eleverna som har identifierat behoven. Intervjuad representant för huvudmannen uppger att tryggheten är god på skolan och han ser arbetet med "Rörsjömodellen" som en viktig del i detta arbete då den har skapat tydlighet för eleverna.

Av intervjuerna framgår i huvudsak följande avseende studiero: Intervjuade elever i förskoleklass till årskurs 3, lärare, representanter för elevhälsan, rektorn samt huvudmannen uppger alla att eleverna idag har en skolmiljö som präglas av studiero. Elever i årskurserna 4-6 berättar dock i intervju att studieron varierar och att den är beroende av vilken ämneslärare de har. Flertalet av de intervjuade eleverna uppger att studieron var bättre förra läsåret då de hade klasslärare, jämfört med denna termin då de har ämneslärare. Intervjuade lärare i årskurserna 4-6 uppger att de anser att elevernas uppfattning om att studieron har blivit sämre till stor del har sin förklaring i att undervisningen föregående läsår till stor del bestod av tyst inläring, där undervisningen utgick från att följa en ledare och sitta ner och vara tyst. De intervjuade lärarna uppger att deras undervisning utifrån kunskapskraven kräver en annan form av dynamik i klassrummet och att de arbetar med att utveckla elevernas förmåga att ta ansvar och diskutera inom ramen för undervisningen. Representanter för elevhälsan uppger att "Rörsjömodellen" innebär ett arbetssätt som är helt nytt för eleverna i årskurserna 4-6 och att de saknar sina klasslärare, samtidigt så ser de detta som ett pågående arbete och de är

övertygade om att eleverna på sikt kommer att se fördelarna. Rektorn uppger att hon under föregående läsår såg att det fanns klassrum med väldig auktoritet och att hon tror att skolans nya arbetssätt kräver en inväpningsperiod hos eleverna, särskilt eleverna i årskurserna 4-6. Representant för huvudmannen uppger att studieron på skolan är god och han ser ett samband med att skolan har lyckats rekrytera behöriga lärare som leder undervisningen och gör eleverna delaktiga.

Av intervjuerna framgår i huvudsak följande avseende åtgärder mot kränkande behandling: Intervjuade lärare, representanter för elevhälsan, rektorn samt representant för huvudmannen uppger samstämmigt att alla fall av kränkande behandling idag anmäls till rektorn. Intervjuade lärare uppger att de anmäler alla kränkningar till rektorn och i de fall lärare som får kännedom om en kränkning har ont om tid så hjälper de numera varandra samt att skolans elevkoordinatorer är behjälpliga i arbetet. Representanter för elevhälsan berättar att de har gått igenom skolans rutiner gällande anmälan av kränkande behandling och skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling med personalen. Vidare uppger representanterna för elevhälsan att de kommer att analysera skolans kränkingsanmälningar efter höstterminen. Rektorn uppger att hon upplever att personalen följer rutinerna gällande anmälan av kränkande behandling och att syftet med att analysera höstterminens anmälningar handlar om att kunna justera skolans insatser under vårterminen utifrån vad som framkommer i analysen. Representant för huvudmannen uppger att antalet kränkingsanmälningar från Rörsjöskolan har ökat markant under detta läsår och att dessa följs upp i samband med huvudmannens kvalitetsdialoger.

Mot bakgrund av de uppgifter som redovisats ovan bedömer Skolinspektionen att bristerna avseende trygghet och åtgärder mot kränkande behandling får anses vara avhjälpta. Vad gäller studieron framgår av intervjuer med elever i årskurserna 4-6 att de fortfarande upplever problem med studiero. Det framgår emellertid av övriga intervjuer att det finns en förklaring till att eleverna upplever studiemiljön som stökig och att det pågår ett systematiskt arbete för att säkerställa studieron på skolan. Mot bakgrund härav gör Skolinspektionen, trots uppgifterna om fortsatta problem med studiero, bedömningen att bristen avseende studiero får anses avhjälpt. Skolinspektionen vill dock understryka vikten av att följa upp elevernas upplevelse av studieron i årskurserna 4-6 för att säkerställa att det pågående arbetet ger avsedd effekt.

Beslut

2021-12-21
10 (10)
Dnr 2020:7460

På Skolinspektionens vägnar

X Cecilia Kjellman

Enhetschef

Signerat av: Cecilia Kjellman

X Johan Boman

Föredragande

Signerat av: Johan Boman